

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 6.11.2002
KOM(2002) 456 endelig

2002/0246 (CNS)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om ændring af afgørelse 77/270/Euratom om bemyndigelse for Kommissionen til at optage Euratom-lån med henblik på et bidrag til finansieringen af atomkraftværker

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

1. RETSGRUNDLAGET FOR EURATOM-LÅN

Euratoms låneinstrument blev oprettet ved Rådets afgørelse 77/270/Euratom af 29. marts 1977 om bemyndigelse for Kommissionen til at optage Euratom-lån med henblik på et bidrag til finansiering af atomkraftværker (i det følgende benævnt oprettelsesafgørelsen) i medlemsstaterne.

Loftet for optagelse af lån til finansiering af Euratom-lån blev oprindeligt fastsat ved Rådets afgørelse 77/271/Euratom af 29. marts 1977. Dette loft er efterfølgende blevet hævet ved flere ændringer af afgørelsen, hvoraf den seneste ændring (Rådets afgørelse 90/212/Euratom af 23. april 1990) medførte en forhøjelse på 1 000 ECU til 4 000 mio. ECU.

Anvendelsesområdet for Euratoms låneinstrument blev udvidet ved Rådets afgørelse 94/179/Euratom af 21. marts 1994 om ændring af afgørelse 77/270/Euratom om bemyndigelse for Kommissionen til at optage Euratom-lån med henblik på bidrag til finansiering af forbedring af sikkerheden og effektiviteten i atomkraftværkerne i visse tredjelande (i det følgende benævnt afgørelse om udvidelse af anvendelsesområdet).

Navnlig bemyndiges Kommissionen i artikel 1 til

"... at optage lån, hvis provenu skal benyttes til udlån til finansiering af projekter til fremme af sikkerheden og effektiviteten på atomkraftværkerne i de tredjelande, som er opført i bilaget.

I bilaget til ovennævnte afgørelse er anført de tredjelande, der kan opnå lån: Republikken Bulgarien, Republikken Ungarn, Republikken Litauen, Rumænien, Republikken Slovenien, Den Tjekkiske Republik, Den Slovakiske Republik, Den Russiske Føderation, Republikken Armenien og Ukraine. Heri indgår også lande, som har ansøgt om tiltrædelse af Fællesskabet.

1. LÅNE- OG UDLÅNSLOFT

Rådet vil få forelagt et særskilt forslag til ændring af låneloftet.

2. KONSOLIDERING AF AFGØRELSERNE

Hensigten med det foreliggende forslag er at konsolidere ovennævnte afgørelser af følgende grunde:

- for at sikre ligebehandling af nuværende og kommende medlemsstater efter deres tiltrædelse
- for at sikre, at sikkerhed og effektivitet fortsat vil være vigtige kriterier ved udvælgelsen af projekter, hvortil der kan ydes lån
- for at sikre, at nedlukningsprojekter inden for Fællesskabet specifikt kommer i betragtning under visse omstændigheder

- for at sikre, at projekter til forbedring af sikkerheden og effektiviteten af atomkraftværker i drift eller under bygning og projekter vedrørende nedlukning af anlæg prioriteres.

Til både oprettelsesafgørelsen og afgørelsen om udvidelse af anvendelsesområdet var der knyttet retningslinjer¹. Dette forslag om ændring af oprettelsesafgørelsen (som ændret ved afgørelsen om udvidelse af anvendelsesområdet) er ledsaget af et forslag til sammenskrivning og ændring af disse retningslinjer, som det fremgår af nedenstående.

De eksisterende erklæringer² om reguleringen af samarbejdet med EIB og medlemsstaternes deltagelse (via Det Økonomiske og Finansielle Udvalg) og de øvrige erklæringer, som er knyttet til oprettelsesafgørelsen og afgørelsen om udvidelse af anvendelsesområdet, er fortsat gældende, i det omfang de er relevante.

3. EURATOMS BIDRAG TIL FINANSIERING AF ET PROJEKT

Af retningslinjerne, der er knyttet til afgørelsen om udvidelse af anvendelsesområdet (dvs. lån til visse tredjelande), fremgår det, at

"Kommissionen begrænser sine udlån til 50% af de samlede omkostninger ved projekterne"

og

"Den samlede fællesskabsfinansiering vil til et givet projekt ikke kunne overstige 50%."

I henhold til oprettelsesafgørelsen (om lån til medlemsstater) er dette bidrag begrænset til 20%.

Det foreslås, at den øvre grænse på 20% for de i oprettelsesafgørelsen omhandlede nye investeringer bibeholdes for eksisterende og nye medlemsstater efter tiltrædelsen, mens tredjelande ikke vil kunne modtage sådanne lån. Yderligere foreslås det, at den øvre grænse for Euratoms bidrag (50%) til finansiering af projekter til forbedring af sikkerhed og effektivitet, herunder også til færdiggørelse, (som defineret i afgørelse om udvidelse af anvendelsesområdet til at omfatte visse tredjelande) udvides til at omfatte lignende projekter inden for Fællesskabet.

4. NEDLUKNING AF ANLÆG

Det fremgår udtrykkeligt af retningslinjerne, der er knyttet til afgørelsen om udvidelse af anvendelsesområdet (vedr. lån til visse tredjelande), at projekter til nedlukning af anlæg også kan komme i betragtning ved tildeling af lån:

"Projekter kan også vedrøre afvikling af anlæg, hvor det teknisk eller økonomisk ikke er hensigtsmæssigt at gennemføre de nødvendige ændringer for at bringe

¹ "Retningslinjer for finansiering af forbedring af sikkerheden og effektiviteten i atomkraftværkerne i visse tredjelande", som vedrører afgørelse 94/179/Euratom, indgår i afsnit A i Rådets mødeprotokol af 21. marts 1994. Det fremgår heraf, at "Med hensyn til Euratom-lån til medlemsstaterne finder de retningslinjer, der er optaget i Rådets mødeprotokol af 29. marts 1977 vedrørende afgørelse 77/270/Euratom, stadig anvendelse." Retningslinjerne fra 1977 er indeholdt i bilag IV i nævnte mødeprotokol.

² Erklæringer, som indgår i bilag III og V i Rådets mødeprotokol vedrørende oprettelsesafgørelsen og afsnit B og C i Rådets mødeprotokol vedrørende afgørelsen om udvidelse af anvendelsesområdet.

sikkerheden op på et acceptabelt niveau, og som ville indebære en sikkerhedsmæssig risiko, hvis de uden videre opgives."

Visse betingelser skal dog være opfyldt:

"Det kan dog kun komme på tale at finansiere afviklingsforanstaltningerne, hvis der ikke i den periode, anlægget har været i drift, er afsat midler til at finansiere sådanne foranstaltninger."

Da nedlukningsprojekter ikke blot er relevante for lande uden for EU men også snart vil være det inden for det udvidede EU, foreslås det, at retningslinjerne ændres således, at det klart fremgår, at der også vil kunne ydes Euratom-lån til sådanne projekter inden for Fællesskabet. For at gøre det muligt at inddrage Euratom i sådanne projekter (både inden for og uden for Fællesskabet) foreslås det at præcisere ordlyden således, at finansiering af sådanne nedlukningsprojekter kun kan komme på tale "hvis der ikke i den periode, anlægget har været i drift, er afsat tilstrækkelige midler til at finansiere sådanne foranstaltninger, især hvis det skal lykkes tidligere end oprindeligt planlagt."

Af sproglige grunde foreslås der en tekniske ændring i retningslinjernes punkt 2.4.4.3.

5. KONKLUSION

Forslagene heri vil bidrage til en mere fleksibel anvendelse af Euratom-lånene, eftersom de er forbeholdt projekter, som specifikt er rettet mod reelle problemer omkring nuklear sikkerhed og nedlukning i Europa. Individuelle projekter vil fortsat blive behandlet og sammenholdt med retningslinjerne og skal i hvert enkelt tilfælde godkendes af Kommissionen.

Kommissionen er af den opfattelse, at retningslinjerne, der er bilag til forslaget til Rådets afgørelse, ikke indeholder oplysninger, som vil kræve en formel klassifikation. Den foreslår endvidere, at disse retningslinjer vedlægges som bilag til Rådets afgørelse.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om ændring af afgørelse 77/270/Euratom om bemyndigelse for Kommissionen til at optage Euratom-lån med henblik på et bidrag til finansieringen af atomkraftværker

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, særlig artikel 1, 2, 172 og 203,

under henvisning til forslag fra Kommissionen¹,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet², og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Rådets afgørelse 77/270/Euratom³ giver Kommissionen bemyndigelse til at udstede Euratom-lån til bestemte formål i tredjelande.
- (2) Atomkraft må både inden for og uden for Fællesskabet betragtes som et valg blandt flere mulige energiformer.
- (3) Tiltrædelsen til Fællesskabet af nogle af de lande, som er anført i bilaget til afgørelse 94/179/Euratom, bør ikke medføre, at nye medlemsstater forskelsbehandles uberettiget ved tildelingen af Euratom-lån i forhold til de eksisterende medlemsstater eller omvendt.
- (4) Nedlukningen af eksisterende atomkraftanlæg er ved at blive lige så relevant for medlemsstaterne som for de tredjelande, der er anført i bilaget til Rådets afgørelse 94/179/Euratom.
- (5) Sikkerheden i atomkraftanlæg er lige så vigtig i medlemsstaterne som i disse tredjelande.
- (6) Projekter vedrørende sikkerheden og effektiviteten af atomkraftværker i drift eller under bygning og projekter vedrørende nedlukning af anlæg bør prioriteres.
- (7) Afgørelse 77/270/Euratom bør ændres i overensstemmelse hermed -

¹ [...]

² [...]

³ EFT L 88 af 6.4.1977, s. 9. Afgørelsen ændret ved Rådets afgørelse 94/179/Euratom (EFT L 84 af 29.3.1994, s. 41).

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Eneste artikel

Artikel 1 i afgørelse 77/270/Euratom affattes således:

"Artikel 1

Kommissionen bemyndiges til på vegne af Det Europæiske Atomenergifællesskab (Euratom) inden for de af Rådet fastsatte beløb at optage lån, hvis provenu skal benyttes til udlån til finansiering inden for Fællesskabet af investeringsprojekter med henblik på industriel produktion af electricitet ved hjælp af kerneenergi og industrielle brændselscyklusanlæg. Kommissionen bemyndiges desuden til inden for samme beløbsgrænse af optage lån, hvis provenu skal benyttes til udlån til finansiering af projekter til fremme af sikkerheden og effektiviteten på atomkraftværkerne i de tredjelande, som er opført i bilaget til afgørelse 94/179/Euratom. For at kunne komme i betragtning skal projekterne:

- vedrøre atomkraftværker eller brændselscyklusanlæg, der er i drift eller under bygning, brændsels- og materialetestreaktorer, som er nødvendige for at forbedre sikkerheden og effektiviteten, eller nedlukning af anlæg, som det vil være teknisk eller økonomisk uforsvarligt at bringe op på et acceptabelt niveau

- på alle punkter være godkendt på nationalt plan og især være godkendt af sikkerhedsmyndighederne

- med hensyn til de tekniske og økonomiske aspekter have opnået Kommissionens tilslutning.

Kommissionen optager kun lån inden for grænserne af de låneansøgninger, som den får forelagt.

Lånetransaktionerne og de dertil svarende udlånstransaktioner angives i samme valuta og sker på samme betingelser med hensyn til betaling af afdrag og renter. Udgifter, som Fællesskabet afholder ved indgåelse og gennemførelse af hver enkelt transaktion, bæres af de begunstigede virksomheder."

Bestemmelserne i bilaget udgør en integrerende del af denne afgørelse.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...]

På Rådets vegne
Formand
[...]

BILAG

RETNINGSLINJER

Rådet opfordrer Kommissionen til ved optagelse og ydelse af lån i henhold til Rådets afgørelse 77/270/Euratom som ændret, at følge nedenstående retningslinjer, som den har indvilget i at overholde.

1. OPTAGELSE AF LÅN

- 1.1. Omkostningerne ved optagelsen af lånene skal svare til de omkostninger, som betales af førsteklases emittenter, og Kommissionen træffer alle de forholdsregler, som er nødvendige, for at Euratom-lånene kan optages på samme gunstige vilkår, som andre lån, der optages af Fællesskabet.
- 1.2. I betragtning af arten af de investeringer, som lånene skal bidrage til at finansiere, bør lånene være så langfristede som muligt; giver virksomhederne udtryk for, at der er behov herfor, vil der også kunne optages kortfristede eller mellemfristede lån.
- 1.3. Amortiseringsplanen for lånene skal så vidt muligt indeholde en henstandsperiode.

2. LÅN

2.1. Euratom-lån kan ydes til to typer projekter:

- til nye investeringer i medlemsstaterne
- til sikkerhed og effektivitet i medlemsstaterne og tredjelande, som kan komme i betragtning for tildeling af lån.

2.2. Projekter vedrørende sikkerheden og effektiviteten af atomkraftværker i drift eller under bygning og projekter vedrørende nedlukning af anlæg bør prioriteres.

2.3. TIL NYE INVESTERINGER I MEDLEMSSTATERNE

2.3.1. Godkendelse af ansøgninger

Ud fra et energipolitisk synspunkt yder Kommissionen kun lån til projekter, som har været anmeldt i overensstemmelse med proceduren for anmeldelse af investeringer i henhold til artikel 41 ff. I Euratom-traktaten, og som Kommissionen har godkendt under særlig hensyntagen til målene for Fællesskabets energi- og miljøpolitik.

Ud fra et finansielt synspunkt yder Kommissionen under hensyntagen til resultatet af forhandlerens behandling af låneansøgningen kun lån:

- efter undersøgelse af virksomhedens finansielle soliditet og navnlig en gennemgang af dens balance
- mod førsteklases sikkerhed, især:
 - lavt vurderet reel sikkerhed, negativ klausul
 - sikkerhed stillet af førende banker eller private garantier af samme værdi

- overdragelse af indtægter i henhold til langfristede kontakter om levering af elenergi
- offentlige garantier, såfremt sådanne tilbydes.

Flere af disse garantier kan eventuelt kombineres.

Med hensyn til prioritering af eller betingelser for ydelse af lån vil der ikke blive sondret mellem de to former for garanti (offentlig eller privat).

Såfremt det imidlertid under eller efter behandlingen af låneansøgningen skulle vise sig, at de private garantier efter sædvanlige bankmæssige kriterier ikke er tilstrækkelige til at dække samtlige risici i forbindelse med projektet, bør Kommissionen kræve offentlig garanti som betingelse for ydelse af lånet.

2.3.2. Udlånslofter

(a) Kommissionen yder kun lån som supplement til de lån, virksomheden optager andetsteds.

(b) Kommissionen begrænser almindeligvis sine udlån til 20% af de samlede omkostninger ved projektet (i en eller flere trancher).

2.3.3. Rækkefølgen ved ydelse af lån

(a) Ansøgninger kan godkendes, for så vidt de vedrører finansiering af investeringsudgifter afholdt efter 1. januar 1976 og angår projekter, for hvilke bindende ordreførelse har fundet sted efter 1. januar 1974.

(b) Der vil blive optaget lån i det omfang, der kræves af de ansøgninger, som Kommissionen har godkendt.

(c) Den kendsgerning, at det pågældende projekt vedrører flere medlemsstater, skal Kommissionen alt andet lige tillægge særlig betydning.

2.4. TIL FORBEDRING AF SIKKERHED OG EFFEKTIVITET (medlemsstaterne og tredjelande, som kan komme i betragtning ved tildeling af lån)

2.4.1. Imødekomelse af ansøgningerne ud fra et teknisk og økonomisk synspunkt

2.4.1.1. Projekternes art

Projekterne skal primært tage sigte på at forbedre sikkerheden og effektiviteten i atomkraftværker og nukleare brændselscyklusanlæg; der skal være tale om kraftværker og anlæg i drift eller under opførelse (jf. 2.4.1.2 og 2.4.1.3). I denne forbindelse vil projekter vedrørende bygning eller forbedring af brændsels- og materialetestreaktorer kunne komme i betragtning.

Projekter kan også vedrøre afvikling af anlæg, hvor det teknisk eller økonomisk ikke er hensigtsmæssigt at gennemføre de nødvendige ændringer for at bringe sikkerheden op på et for EU acceptabelt niveau, og som ville indebære en sikkerhedsmæssig risiko, hvis de uden videre opgives. Den finansiering, der tilbydes, kan vedrøre investeringer i perioden fra afviklingen begynder og til den endelige

nedlukning og selve afviklingsforanstaltningerne. Det kan dog kun komme på tale at finansiere afviklingsforanstaltningerne, hvis der ikke i den periode, anlægget har været i drift, er afsat tilstrækkelige midler til at finansiere sådanne foranstaltninger, især hvis det skal lukkes tidligere end oprindeligt planlagt.

2.4.1.2. Indhentelse af godkendelse på nationalt plan

Kun projekter, der er godkendt af de kompetente nationale myndigheder og især af sikkerhedsmyndighederne, vil blive finansieret.

2.4.1.3. Indhentelse af Kommissionens godkendelse af de tekniske og økonomiske aspekter

(a) Med hensyn til de tekniske aspekter undersøger Kommissionen (med bistand af eksperter fra medlemsstaterne, når der er tale om projekter i de tredjelande, som kan komme i betragtning ved tildeling af lån), i hvilket omfang projektet er en løsning på sikkerhedsproblemet. Der gives også en vurdering af projektets indvirkning på miljøet.

Hvad angår projekter i de tredjelande, som kan komme i betragtning ved tildeling af lån, henholder Kommissionen sig i sin undersøgelse til det arbejde, der er udført af de internationale instanser, IAEA og WANO, og inden for rammerne af PHARE og TACIS, med hensyn til sikkerheden på det nukleare område; Kommissionen vurderer desuden projektet ved at sammenligne med de foranstaltninger, der er truffet i medlemsstaterne for at løse problemer af samme art og under hensyn til henstillinger fra internationale instanser.

Uden at nedennævnte skal betragtes som udtømmende, anmoder Rådet Kommissionen om især at lægge vægt på:

- forbedring af indeslutningen af det primære kredsløb (reaktorbeholder og primære kredsløbsledninger)
- forbedring af reaktorkølingssystemet og især nedkølingssystemet
- branddetektorsystemer og brandslukningssystemer
- specifikke og uafhængige alarmsystemer
- forbedring af beskyttelses- og overvågningssystemet for reaktoren
- udstyret i kommandorummet.

Andre foranstaltninger som følge af igangværende undersøgelser bør ligeledes tages i betragtning.

(b) Med hensyn til de økonomiske aspekter skal Kommissionen godtgøre, at projekterne er berettigede ved at sammenholde projekternes økonomiske aspekter og effektivitet med andre energiformer end atomenergi, når disse alternative muligheder er til stede. Investeringerne skal vedrøre anlæg, som er økonomisk levedygtige. Udtalelsen skal bygge på den globale energiplan for modtagerlandene, i det omfang der findes sådanne retningslinjer.

Undersøgelserne af økonomi og effektivitet skal foretages på grundlag af realistiske forudsætninger i en markedsøkonomi, både hvad angår de positive finansielle strømme (priser og fremstillede mængder), og hvad angår de negative finansielle strømme (investeringer, anvendte produktionsfaktorer osv.).

(c) Kommissionen optager regelmæssige kontakter med EBRD, som den forsøger at fremme et så omfattende samarbejde som muligt med.

2.4.2. Nødvendigheden af et snævert arbejde med mindst én virksomhed i Fællesskabet

Denne betingelse betragtes som opfyldt, i det omfang en betydelig del af en investering eller en ydelse, der skal finansieres, skal udføres af en virksomhed i Fællesskabet.

2.4.3. Garantier

Hvad angår projekter i de tredjelande, som kan komme i betragtning ved tildeling af lån, kræves der garanti af den stat, på hvis område projektet gennemføres og Kommissionen påser, at de opnåede garantier med hensyn til forsigtighedskrav opfylder bestemmelserne for transaktioner inden for Fællesskabet.

Når det viser sig hensigtsmæssigt, vil andre førsteklases garantier også blive overvejet.

For projekter i medlemsstaterne kræves de i punkt 2.3.1 omhandlede garantier.

2.4.4. Udlånsgrænser

2.4.4.1. Kommissionen yder kun lån som supplement til de lån, virksomheden skal tilvejebringe andetsteds fra.

2.4.4.2. Kommissionen begrænser sine udlån til 50% af de samlede omkostninger ved de under punkt 2.4.1.1 nævnte projekter (én eller flere trancher). Den samlede fællesskabsfinansiering vil til et givet projekt ikke kunne overstige 50%.

2.4.4.3. I tilfælde af samfinansiering med EBRD må finansieringen sammenlagt med Fællesskabets andel ikke i noget tilfælde overstige 70% af de samlede omkostninger ved det under punkt 2.4.1.1 nævnte projekt.

2.4.5. Prioritering af långivning

2.4.5.1. Anmodninger om finansiering af udgifter, der er afholdt efter den 1. juli 1992, vil kunne efterkommes.

2.4.5.2. Kommissionen afgør i forbindelse med den tekniske og økonomiske undersøgelse af materialet, hvilke projekter, der eventuelt skal prioriteres.

2.4.6. Andre finansieringsbetingelser

2.4.6.1. Valutaer

Lånene vil blive udbetalt i flere valutaer ("valutamix") eller i en enkelt valuta alt efter låntagerens ønsker og de midler, der er til rådighed. Hovedvalutaerne vil være EF-medlemsstaternes valutaer og euro, US-dollars, schweizerfranc og yen.

2.4.6.2. Løbetid

Lånene vil blive ydet som mellemfristede og langfristede lån, idet løbetiden afhænger af projektypen og de finansierede aktivers levetid. Lånene vil få en løbetid på højst 20 år.

2.4.6.3. Rentesats

Rentesatserne vil nøje følge omkostningerne ved de lånoptagelser, der danner basis for udlånene, idet disse rentesatser ikke varierer efter projektets art eller beliggenhed eller efter låntagerens karakter eller nationalitet. Satserne fastsættes for hver enkelt valuta, hvori udbetalingen sker.

Lånene ydes til fast eller variabel rente efter låntagerens ønsker og de midler, der står til rådighed.

2.4.7. Tilbagebetaling

Lånene tilbagebetales i takt med amortiseringen af de optagne lån. Tilbagebetalingen finder sted i samme valutaer og i samme forhold som udbetalingerne.

Afgørelsen og disse retningslinjer finder anvendelse, jf. dog bestemmelserne i EF- og Euratom-traktaten.

Disse retningslinjer erstatter retningslinjerne i mødeprotokollen vedrørende Rådets afgørelse 77/270/Euratom og retningslinjerne i mødeprotokollen vedrørende Rådets afgørelse 94/179/Euratom.